

ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๕๗๕๑

กรมการปกครอง

๖๖๖ อาคารนาถนภกรณทาวเวอร์ ชั้น ๑๑

ถนนบรมราชชนนี แขวงบำรุง

เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ และการแก้ไขคำนำหน้านาม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘
๒. พระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. พระราชกฤษฎีกาให้ใช้คำนำนามสตรี พระพุทธศักราช ๒๕๖๐
๔. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑
๕. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๑๑๕๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐
๖. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๐๐ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖
๗. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๗๖๗๔ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑
๘. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๒๐๐๒๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
๙. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๘๕๐๘ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓
๑๐. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๒๖๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศ การใช้คำนำหน้านามสตรีผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า
ประกาศ ณ วันที่ ๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมการปกครองได้รับข้อหารือจากจังหวัด กรุงเทพมหานคร และสำนักทะเบียนอำเภอ/เขต
เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการแก้ไขคำนำหน้านาม เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
คำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ และการแก้ไขคำนำหน้านาม เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้จังหวัด
แจ้งชักซ้อมความเข้าใจให้นายทะเบียนท้องที่และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบปฏิบัติโดยเคร่งครัด ดังนี้

๑. กรณีหญิงที่จดทะเบียนสมรส หรือหญิงที่การสมรสสิ้นสุดลง สามารถใช้คำนำหน้านาม
ว่า “นาง” หรือ “นางสาว” ได้ตามสมัครใจ โดยแจ้งต่อนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียน
ครอบครัว ตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับหญิง
ที่จดทะเบียนสมรสก่อนพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ บังคับใช้ หากมีความประสงค์จะเปลี่ยน
คำนำหน้านามว่า “นางสาว” สามารถกระทำได้ ตามแนวทางปฏิบัติหนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก
ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๗๖๗๔ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง
พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. กรณีสตรีผู้ที่ไม่อยู่ในพระราชวงศ์ (คือหม่อมราชวงศ์ และหม่อมหลวง) หากมีความประสงค์
จะใช้คำนำหน้านามว่า “นางสาว” หรือ “นาง” ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาให้ใช้คำนำนามสตรี
(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐) ข้อ ๖ ประกอบกับ พระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง
พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ กำหนดให้กรณีดังกล่าวต้องใช้คำนำหน้านามตามฐานันดรศักดิ์ของราชสกุล
ตามแนวทางปฏิบัติหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๒๖๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง
การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑

/๓. กรณี...

๓. กรณีการใช้คำนำหน้านามสตรีผู้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นปฐมจุลจอมเกล้า และ ชั้นทุติยจุลจอมเกล้าพิเศษ ใช้คำนำหน้านามว่า “ท่านผู้หญิง” และให้สตรีทุกคนที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นทุติยจุลจอมเกล้า ตติยจุลจอมเกล้า และจตุตถจุลจอมเกล้า ใช้คำนำหน้านามว่า “คุณหญิง” ตามประกาศ การใช้คำนำหน้านามสตรีผู้ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ประกาศ ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๔. กรณีการขอใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้าน เช่น ศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ ฯลฯ สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการที่ได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา เป็นคำนำหน้านามได้ในการลงชื่อในหนังสือราชการ เอกสาร ราชการ หรือที่เกี่ยวข้องกับงานสารบรรณ และความเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน ตลอดจนเป็นการยกย่องเชิดชู เกียรติของผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเท่านั้น มิได้ใช้บังคับอย่างเป็นทางการให้ครอบคลุมไปถึงการใช้ตำแหน่ง ทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้าน ซึ่งเป็นข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามกฎหมายว่าด้วย การทะเบียนราษฎร จึงไม่อาจใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้านได้ ตามแนวทางปฏิบัติ หนังสือกรมการปกครองที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๘๕๐๘ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ทารือการใช้ตำแหน่ง ทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้าน ประกอบหนังสือกรมการปกครองที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๑๑๕๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ทารือการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้าชื่อในทะเบียนบ้าน

๕. กรณีพระภิกษุ สามเณร แก่ใช้คำนำหน้านามในทะเบียนบ้านของวัด

๕.๑ การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุที่ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ให้พิจารณาดำเนินการ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗ โดยอนุโลม ซึ่งพิจารณาจากหลักฐานหนังสือสุทธิประกอบกับหลักฐานการได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ของพระภิกษุ และเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานทะเบียนราษฎร ให้ระบุสมณศักดิ์ของพระภิกษุที่ได้รับพระราชทาน และวงเล็บด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุต่อท้าย

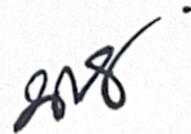
๕.๒ การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุที่ไม่เคยได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ให้ใช้คำว่า “พระ” เป็นคำนำหน้านาม โดยให้ใช้คำว่า “พระ” แล้วตามด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุ

๕.๓ การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุที่สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยคขึ้นไป ให้ใช้คำว่า “พระมหา” โดยนำหลักฐานเอกสารประกาศนียบัตรสอบได้เปรียญธรรมมาแสดง เพื่อขอเปลี่ยนแปลง คำนำหน้านามในทะเบียนบ้านของวัด โดยระบุคำว่า “พระมหา” แล้วตามด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุ

๕.๔ การใช้คำนำหน้านามของสามเณร ให้ใช้คำว่า “สามเณร” แล้วตามด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของสามเณร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โฆษาศิวิไลซ์)
อธิบดีกรมการปกครอง

อ้างอิง/สิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร./โทรสาร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๐๔๘ - ๗๐๔๙